

Aare Siir
Eesti Politsei Kutseühing

Teie: 18.05.2026

Meie: 18.06.2026 nr 2-1/269-5

Vastus täiendavale selgitustaotlusele

Täname Teid täiendavate selgituste ja seisukohtade eest. Mõistame, et Teie pöördumise keskmis ei ole üksikute jõu- või relvakasutuse juhtumite käsitlemine, vaid tähelepanu juhtimine võimalikele süsteemsetele küsimustele politsei juhtimiskultuuri, väljaõppe, töökorralduse ja põhiõiguste kaitse tagamise valdkonnas.

Siseministeerium peab oluliseks, et Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) tegutseks õiguspäraselt, professionaalselt ning kooskõlas õigusriigi põhimõtetega. Selle eesmärgi saavutamiseks kasutatakse erinevaid kontrolli-, hindamis- ja arendusmeetmeid.

PPA-s viiakse regulaarselt läbi erinevaid organisatsioonisiseseid uuringuid ja hindamisi, sealhulgas juhtimiskvaliteeti, töökeskkonda ning töötajate rahulolu puudutavaid uuringuid. Uuringute eesmärk on tuvastada organisatsiooni tugevused ja võimalikud kitsaskohad, sealhulgas juhtimise, töökorralduse, koostöö ning organisatsioonikultuuri valdkonnas. Tulemusi kasutatakse juhtimisotsuste tegemisel ning organisatsiooni arendamisel.

Lisaks viiakse ka Siseministeeriumi poolt läbi erinevaid auditeid, mis puudutavad ka PPA tegevust. Auditite eesmärk on hinnata kehtivate nõuete täitmist, tuvastada võimalikke puudusi ning teha ettepanekuid töökorralduse parandamiseks. Viimastel aastatel on muu hulgas kontrollitud nt teenistusrelvadega seotud protsesse ja andmekaitse nõuete täitmist.

Samuti toimib PPA-s sisekontrollisüsteem, mille ülesandeks on võimalike rikkumiste ennetamine, avastamine ja menetlemine. Sisekontrolli eesmärk on tagada, et ametnike tegevus vastaks seadustele, siseaktidele ja kutse-eetika nõuetele.

Jõu- ja relvakasutuse valdkonnas on kehtestatud täiendavad kontrollimehhanismid. Kõik tulirelva kasutamise juhtumid analüüsitakse ning hinnatakse nende õiguspärasust, proportsionaalsust ja vastavust kehtivatele nõuetele. Samamoodi analüüsitakse kõiki elektrišokirelva kasutamise juhtumeid. Vajadusel tehakse täiendavaid järeldusi väljaõppe, juhendamise või töökorralduse parandamiseks. Juhtumite analüüsimise eesmärk ei ole üksnes konkreetse juhtumi hindamine, vaid ka võimalike süsteemsete kitsaskohtade väljaselgitamine.

Politseiametnike väljaõppes ja täiendkoolitustes käsitletakse lisaks taktikalistele oskustele ka põhiõiguste kaitset, proportsionaalsuse põhimõtet, sunnivahendite kasutamise õiguslikke aluseid ning kutse-eetikat. Nende teemadega tegeletakse nii politseihariduse omandamisel kui ka hilisemates täienduskoolitustes.

Teie tõstatatud küsimus juhtimisotsuste, väljaõppe sisu, operatiivse kogemuse ning praktilise politseitöö seoste kohta on oluline. Suur osa välitöö reegleid ja juhiseid kujundavatest ametnikest on varasema välitöö kogemusega. Samas ei ole põhjendatud eeldada, et reegleid ja

juhiseid kujundavad ametnikud peaksid samaaegselt töötama ka välitööl. Lisaks praktilisele välitöö kogemusele on vajalikud teadmised strateegilisest juhtimisest, õiguslikust raamistikust ning organisatsiooni toimimise laiematest aspektidest, mistõttu on nende rollide ühendamine praktikas keeruline.

Mis puudutab sõltumatu auditi või täiendava analüüsi vajadust, siis selliste otsuste tegemisel lähtutakse olemasolevatest kontrollimehhanismidest, riskihinnangutest, auditite tulemustest ning muudest kättesaadavatest andmetest. Nagu eespool märgitud, toimub PPA tegevuse regulaarne hindamine mitmel erineval tasandil nii organisatsiooni enda kui ka Siseministeeriumi poolt. Vajadusel on tellitud ka väliseid (õiguslikke) analüüse.

Nõustume Teiega selles, et avalik usaldus politsei vastu sõltub suurel määral sellest, kui professionaalselt, õiguspäraselt ja läbipaistvalt oma ülesandeid täidetakse. Seda peaks hästi peegeldama ka politsei usaldusväärsus, mis 2026. aasta maikuus toimunud avaliku arvamuse uuringu kohaselt oli 83% ja on läbi aastate püsinud üle 80%.

Täname Teid tähelepanekute ja ettepanekute eest. Teie pöördumises tõstatatud teemad puudutavad õiguskaitseasutuste toimimise seisukohalt olulisi küsimusi ning nendele pööratakse organisatsiooni arendamise ja järelevalvetegevuste käigus tähelepanu ka edaspidi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Indrek Link
osakonnajuhataja

6125099, indrek.link@siseministeerium.ee